

19.05.23

5-А (2гр.), 5-Б (1гр.)

Укр. мова

Вч.: Харенко Ю.А.

Дев'ятнадцяте травня

Класна робота

**Фонетика й графіка.
Орфоепія й
орфографія
(повторення)**

Фонетика –
вивчає звуки
мови

Графіка –
вивчає знаки
письма

Орфоепія –
вивчає правила
вимови

Орфографія –
вивчає правила
правопису

Звуки ми чуємо і вимовляємо

Букв – 33 Звуків – 38
6 голосних, 32 приголосних

Букви ми бачимо і пишемо

Звук – це найменша одиниця мови

Звуки бувають:

Голосні:

**[а], [о], [у],
[е], [и], [і]**

Передаються
голосні звуки
десятьма
буквами

*а, о, у,
е, и, і,
я, ю,
є, ї*

Голосні звуки бувають: наголошені і ненаголошені

Звуки бувають:

Приголосні:

Глухі:

[т] [ч] [к]
[п] [с] [х]
[ц] [ш] [ф]

Дзвінкі:

[д] [дж] [г] [б] [з] [г']
[дз] [ж] [в] [л] [м]
[н] [р] [й]

Звуки бувають:

Приголосні:

Не можуть бути
м'якими такі звуки:

[ґ] [г] [к] [х]
[ж] [ч] [ш]
[б] [п] [в] [м] [ф] [р]

вони бувають
пом'якшеними

Тверді:

Усі приголосні можуть
бути, крім звука [й] –
цей звук завжди
м'який

М'які:

[д'] [т'] [з'] [дз'] [с']
[ц'] [л'] [н'] [р'] [й]

Звуки бувають:

Приголосні:

Непарні:

[в] [м] [н]
[л] [р] [й][ф]

Парні:

[б]	[д]	[з]	[г]	[ґ]	[дж]	[дз]	[ш]
↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
[п]	[т]	[с]	[х]	[к]	[ч]	[ц]	[ж]

Знаки письма:

**Кома, м'який знак, знак переносу, дефіс, тире,
двокрапка, крапка.**

*Алфавіт – це сукупність букв, розміщених у певному
порядку*

А Б В Г Г Д Е Є Ж З И І Й К Л М Н О П Р С Т У Ф Х Ц Ч Ш Щ Ъ Ю Я

Звукове значення букв

я ю є – можуть передавати один або два звуки

Буква і - завжди передає
два звуки: [Й І]

Буква Я передає звук [а]

Синя – [с и н` а]

Буква Ю передає звук [у]

Тюк - [т` у к]

Буква Є передає звук [е]

Третє – [т р е т` е]

Букви

Я – [й а]

Ю – [й у]

Є – [й е]

позначають **два звуки** в таких випадках:

На
початку
слова

Яблуко –
[й а б л у к о]

Після
голосного

Мо**є** –
[м о й е]

Після
апострофа

П'**я**ть –
[п й а т`]

Після
м'якого
знака

Міль**ь**ярд –
[м`і л`й а р д]

Буква Щ позначає завжди два звуки – [Ш Ч]

Завдання: записати слова звуками
Щастя, щогли, щебет, щоки, щука, борщ

Знаки письма

```
graph LR; A[Знаки письма] --> B[Буквені (букви алфавіту)]; A --> C[Небуквені (дефіс, пропуск між словами, знак переносу, апостроф, знак наголосу)]; A --> D[Розділові знаки (крапка «.», три крапки «...», дужки «( )», знак питання «?», крапка з комою «;», лапки «“”», знак оклику «!», двокрапка «:», тире «—»)];
```

Буквені (букви алфавіту)

Небуквені (дефіс, пропуск між словами, знак переносу, апостроф, знак наголосу)

Розділові знаки (крапка «.», три крапки «...», дужки «()», знак питання «?», крапка з комою «;», лапки «“”», знак оклику «!», двокрапка «:», тире «—»)

Гра «Знайди четверте зайве»

1. [д] [г] [ж] [ф]

2. [й] [в] [д] [б]

3. [а] [о] [н] [у]

4. [г] [к] [х] [ф]

5. [г] [ш] [ф] [и]

6. [ц`] [з] [с`] [п`]

Гра «Утвори слово»

Завдання: у поданих словах уставити букви, що в дужках. Пояснити, як змінюються значення слів.

Охарактеризуйте звуки, що в дужках

**Кі (з, с) ка, ка(з,с)ка, га (д,т) ка,
гру(п,б)ка, ве (з, с) ти**

Гра «Укладання каталогу»

Завдання: розмістити у певному порядку прізвища:

Костецький, Забіла, Білоус, Шевченко, Вінграновський

Завдання: розмістити у певному порядку назви творів:

**«Лось», «Сіроманець», «Микита Кожум'яка»,
«Дощ», «Дивак»**

ПРО ЛІТЕРУ Ґ

Літеру Ґ ґ, яку було вилучено з українського правопису 1933 року, повернуто третім виданням «Українського правопису». Нинішній правопис подає чимало слів з літерою Ґ ґ, наприклад:
Аґу, аґукати, аґрус, ґава, ґазда, ґанок, ґедзь, ґелґотати, ґерґотіти, ґлей (вишневий клей), ґонт, ґонта, ґрати (іменник), ґречний, ґринджоли, ґрунт, ґудзик, ґуля, джерґотати, джерґотіти, дзиґа, дзиґарі, дзиґлик, зиґзаґ, мамалиґа, ремиґати, тощо та похідні від них.

Домашнє завдання:

Вправи-кросворди

Вписати букви, які утворюють слова, що відрізняються тільки одним звуком — співвідносним глухим або дзвінким приголосним.

		г
		х
ж		
ш		

к			а
г			а
		з	а
		с	а